

Od

R e j e S a d j a

in

pervizh od vsakdanje.

Kako se v kratkim lahko veliko
drevč saredi.

Natisnil v' Ljubljani N. od Kleinmajer.

ZASEBNA KNJIZNICA
ANTON - OMAN
BIBLIOT. SV. PETER

D. 91013015 372

Kdor hozhe mladih ino rodovitnih sadnih drevč sarediti, naj vseje njih sernja, ali pa posadi si ga, ino dobil jih bo obilno. Kdor sto sern vsadi, dobi is njih sto drevč, ino kdor jih tavshent vsadi, jih dobi tavshent.

Naj bodo shé sernje, peshke, ali koshize od jabelk ali od hrúshk al od zhéshpelj ali pa od bréskév, vse vender kal poshenó, ino se oselené. Jabelkovo ino hrúshkovo sernje srašte v'pervim létu skorej eno péd dolgo, ino sa gosje pero debélo. Pa sernje is koshiz srašte vishji ino debélshi. V' drugim létu rastejo mozhnejshi, ino v' tréjim je vsako débelze she skorej en perst debélo.

Débla is sernja so sdravshi ino bolsi smed drugih. Kdor je moder, si jih sredi mladih drevč sam, ino ne nosi jih is hoste; sakaj lesniki, ktéri se v' hosti iskoplejo, so malovredni, ino is med sto komej eden dobro stori; vertne persti se ne morejo navaditi, dobivajo radi raka, nosijo posneji sadje, ino po gosto pomerjó, kér imajo flabe korenine, ino na sadnje je vse saštojn. Nasproti pa imajo sernatne débelze, ktére sam sredish, dobre korenine, lepo raslo, gladko skorjo ino doshivé dvé ino tri sto lét, kdor tedej hozhe dobrih in pridnih drevč iméti, vsadi si sernja.

De se ti pa prav ravna, poslušaj ino ne posábi, kar ti sdej povém, namrezh: kje se posaja sernje.

Kakshna more biti perst v' safadni gredi (Kernschule.)

Tréba ravno ni, de bi perst bila slo dobra; sakaj sernam je tudi frednja semlja ljuba, de je le perst en zhevelj globoko srahljana ino okopana, de se more korenina vriniti ino rasprostréti. Kdor si hozhe mladih drevéf le sa svojo lastno potrebo srediti, stori narbol, de k' temu kak majhen prostor v' svojim vertu sberé; sakaj na prostoru 1 zhévelj dolgin, inu 1 zhévelj shirokim jih lahko stoji 25 mladih drevéfz, zhe se tud vsako serno od drugiga 3 pavze shirjave delezh narasen vsadi. To stóri vsak po svoji volji: Veliko drevéf — veliko, malo drevéf — malo prostora potrebúje.

Kdor pa hozhe slo veliko mladih drevéfiméti, ino sanje safadno grédo narediti, mora k' temu she perpravljeno semljo imeti, toje: Perst mora she vezhkrat v' pravi globokosti prekopana, vse ternje sgnito ali od sime premrasheno biti, de noben star plevél ne srašte vezh, kér mladim drevéfam ni shkodlivshiga, kot plevél. — Je semlja mokra ino mozhirna, pa stóri grabenze, de se po njih voda odtéka. — Tudi je slo potrebno, de se kraj, kjér mlade drevéfza rastejo, v' posébne grede rasdeli, de se per vsakim delu, ki se per drevéfzih opravlja, lahko do njih pride, ino de se ne pohodijo ali ne starejo. — To se pa tako

vé, de sašadna greda ne smé na takim kraji biti, kjer bi ji mogla shivina, kokofli al kak otrók v' shkodo iti.

Prostor kamor se sernje vsadi, mora proti jutru ali pa poldnevu leshati. Na senzhnim kraji, kamor solnže ne more prav s'jati, sernje ne raste rado. Slaſti sa mlade drevéša tudi ni dobro zhe slo proti vrozhimu solnzu leshé: pa temu se lahko pomaga: zhe jih le svezher pridno polivaſh, pa tudi narvézhi vrozhina jim ne bo ſhkodvala.

Sadnizh ne sme nobeniga plevéla ali lulke biti na tem kraji. Plevél je narvézhi ſovrashnik vsiga fádésa, sakaj on ne odvsame le famo reditniga foka, ampak tudi solnzhno toploto, ktéra je vsému seliſhu potrebna.

V' semlji, kjér trava, ino plevél, raste, sernje fzer kal poſhene, tode ne perhaja debelejſhi kakor nit, ino ne viſhji, kakor dva pavza. Naj ne raste trava tam, ino tudi ne samúdi vsaki mésez pléti. Tudi je ſkodljivo mladim drevéſam, ako jih drugo seliſhe preraste; kér jim déla ſenzo, ino solnzhni toploti v' bran ſtoji, ravno tako kakor vsaka sél. De kratko povém: kraj mora biti od vsiga plevéla zhiſt ino od solnza obſjan.

(Perhodno léto na dalej.)